



De rol van de rechterlijke macht

dr. mr. C. (Coen) Maas
Rechtbank Noord-Holland / Universiteit Leiden
13 juni 2022

Afzonderlijke winstberekening

- HR 8 mei 1957, ECLI:NL:HR:1957:AY2274, BNB 1957/208

“dat echter het Besluit op de Vennootschapsbelasting 1942 in beginsel niet bedoelt moeder en dochtermaatschappijen als een geheel in de belasting te betrekken, doch er van uitgaat, dat een moedermaatschappij en haar – juridisch zelfstandige – dochterondernemingen op zichzelf staande lichamen vormen, die elk afzonderlijk subjectief belastingplichtig kunnen zijn, in welk geval ook voor elk afzonderlijk het belastbare bedrag – de winst over het boekjaar, verminderd met verrekenbare verliezen – moet worden bepaald”

- HR 21 augustus 1985, ECLI:NL:HR:1985:AW8016, BNB 1985/301

“Voor het overige berust het middel op de opvatting dat bij tot een concern behorende vennootschappen voor de heffing van vennootschapsbelasting geen rekening moet worden gehouden met overdracht van risico’s tegen premiebetaling aan een tot het concern behorende vennootschap, aangezien alsdan die risico’s binnen het concern blijven. Die opvatting is niet juist.”

Informeel kapitaal

- A-G Van Soest, conclusie voor HR 31 mei 1978, ECLI:NL:HR:1978:AX2866, BNB 1978/252

“Hieraan kan niet afdoen, dat de aandeelhouder in het buitenland gevestigd is: de Nederlandse belastingheffing is niet afhankelijk van de wijze waarop buitenlandse relaties van Nederlandse belastingplichtigen in feite behandeld worden (...). Met name kan de aftrek van rente niet afhankelijk gesteld worden van het antwoord op de vraag, of zij bij de buitenlandse aandeelhouder als winst wordt verantwoord en dienovereenkomstig belast.”

- HR 17 december 2004, ECLI:NL:HR:2004:AP6652, BNB 2005/169

“Noch de omstandigheid (...) noch de omstandigheid dat de fictieve rente in Ierland bij X-2 Plc niet als zodanig in de heffing is betrokken, wettigt elk op zichzelf (...) de gevolgtrekking dat (...) is gehandeld in strijd met doel en strekking van de wet.”

Hybride mismatches

- HR 23 januari 2004, ECLI:NL:HR:2004:AI0739, BNB 2004/142

“De BRK bevat geen regels die beogen te bewerkstelligen dat met betrekking tot transacties tussen een inwoner van Nederland en een inwoner van de Nederlandse Antillen de wijze waarop ter zake van de desbetreffende transactie de ene partij door zijn land van vestiging in de belastingheffing wordt betrokken, het spiegelbeeld vormt van de fiscale behandeling welke de andere partij in diens land van vestiging ten deel valt.”
- HR 7 februari 2014, ECLI:NL:HR:2014:224, BNB 2014/79

“Evenmin behoefde het Hof zich van dit oordeel te laten weerhouden door de omstandigheid dat het door [X] Australia betaalde dividend bij haar op grond van Australisch fiscaal recht aftrekbaar is van de winst. Immers, de toepassing van de deelnemingsvrijstelling is niet afhankelijk van het al dan niet aftrekbaar zijn van de winst van de desbetreffende vergoeding bij de (in het buitenland gevestigde) deelneming.”

Verdragsmisbruik

- HR 15 december 1993, ECLI:NL:HR:1993:ZC5543, BNB 1994/259

“Voor de door de Staatssecretaris in cassatie naar voren gebrachte opvatting dat in geval van onbelastbaarheid in Nederland van het onderhavige voordeel, doel en strekking van het Verdrag zouden worden miskend, is geen steun te vinden in de tekst van het Verdrag, noch in de toelichtingen van de Verdragsluitende partijen.”

- HR 29 juni 1994, ECLI:NL:HR:1994:ZC5700, BNB 1994/294

“Voor de in het middel naar voren gebrachte opvatting dat in geval van onbelastbaarheid in Nederland van het onderhavige voordeel, doel en strekking van het Verdrag zouden worden miskend, is geen steun te vinden in de tekst van het Verdrag, noch in de toelichtingen van de Verdragsluitende partijen, zodat het middel ook voor het overige faalt.”

Stelling

Waar de wetgever de koopman de boventoon heeft laten voeren bij de belastingheffing van internationale ondernemingen, heeft de rechter dat tot richtsnoer genomen bij de rechtsvorming op dat gebied.